

LIETUVOS BANKO FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBA

Sutelktinio finansavimo platformos
operatorių ir tarpusavio skolinimo
platformos operatorių
vadovams

Pagal adresatų sąrašą

DĖL PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKŲ

Lietuvos bankas, siekdamas nustatyti ir įvertinti sutelktinio finansavimo platformos operatorių (toliau – SFPO) ir tarpusavio skolinimo platformos operatorių (toliau – TSPO) sektoriaus patiriamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo (toliau – PP / TF) riziką, atliko SFPO ir TSPO Lietuvos bankui pateiktų duomenų analizę (ataskaitinis laikotarpis – nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.). Atliktos analizės rezultatai 2020 m. III ketv. buvo pristatyti SFPO ir TSPO atstovams vykusiame atitikties susitikime.

Šiuo raštu atkreipiame SFPO ir TSPO vadovų dėmesį į Lietuvos banko atliktos PP / TF rizikų vertinimo analizės rezultatus ir į tai, kad SFPO ir TSPO, vykdydami veiklą, turėtų užtikrinti, kad PP / TF rizika būtų tinkamai nustatoma ir vertinama, ir būtų imamasi tinkamų ir proporcingų priemonių PP / TF rizikai valdyti.

Pažymėtina, kad nors nėra daug informacijos, kad SFPO ir TSPO sektoriais gali būti pasinaudota PP / TF tikslais, atlikus SFPO ir TSPO pateiktų duomenų analizę, pastebėta, kad sektorius sparčiai auga, 2019 m. daugiau nei 10 proc. sektoriaus investicijų buvo klientų nerezidentų, o SFPO ir TSPO taikomos PP / TF prevencijos priemonės turėtų būti stiprinamos.

Atkreiptinas dėmesys, kad SFPO ir TSPO turėtų skirti daugiau dėmesio vidaus kontrolės procedūroms, susijusioms su klientų tapatybės nustatymu ir klientų rizikos vertinimu. Duomenų analizė parodė, kad SFPO ir TSPO sektoriuje dominuoja supaprastintas kliento tapatybės nustatymo būdas – 67 proc. sektoriaus klientų tapatybė buvo nustatyta taikant supaprastinto kliento tapatybės nustatymo priemones, 32 proc. sektoriaus klientų buvo taikytas įprastas kliento tapatybės nustatymas, o sustiprintas kliento tapatybės nustatymas buvo taikytas 1 proc. sektoriaus klientų. Analizės metu nustatyta, kad 83 proc. sektoriaus klientų 2019 m. buvo priskirti prie mažos rizikos grupės (kai kurie operatoriai daugiau nei 95 proc. klientų priskyrė prie mažos rizikos grupės). Pažymėtina, kad toks klientų rizikos grupių pasiskirstymas sektoriuje gali indikuoti, kad kliento rizikos vertinimo procedūros gali būti nepakankamos ir (arba) neefektyvios, nes nėra tinkamai nustatomi ir vertinami kliento, produktų arba paslaugų, geografinio regiono ir kitų rizikų veiksniai.

Atlikta analizė taip pat parodė, kad ne visi SFPO ir TSPO, vykdydami kliento dalykinių santykių ir operacijų stebėseną, 2019 m. turėjo įdiegę operacijų stebėsenos scenarijus, o vidinių tyrimų skaičius buvo labai mažas.

Lietuvos Respublikos nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo ataskaitoje¹ (toliau – NRV), paskelbtoje 2020 m. gegužės 28 d., PP ir TF rizikos lygis SFPO ir TSPO sektoriuje buvo įvertintas kaip vidutinis (2 balai). NRV buvo pažymėta, kad dėl kontrolės priemonių trūkumų, SFPO ir TSPO sektoriui sunku patikrinti informaciją apie

¹ Lietuvos Respublikos nacionalinio PP / TF rizikos vertinimo ataskaita, 2020 m.
http://www.fntt.lt/data/public/uploads/2020/05/final-nra_lt_v3.pdf

naudos gavėjus, politiškai pažeidžiamus (paveikiamus) asmenis bei kliento lėšų šaltinius.

Atsižvelgdami į Lietuvos banko atliktos SFPO ir TSPO duomenų analizės rezultatus bei NRV nurodytą informaciją, šiuo raštu pažymime, kad SFPO ir TSPO, įgyvendindami Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus, siekdami tinkamai valdyti PP / TF rizikas bei užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, **turėtų nuolat vertinti SFPO ir TSPO nustatytų vidaus kontrolės procedūrų, susijusių su kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymu, kliento lėšų kilmės nustatymu, nuolatine kliento dalykinių santykių ir operacijų stebėseną, visos veiklos PP / TF rizikos vertinimu, kliento PP / TF rizikos vertinimu, efektyvumą ir stiprinti PP / TF prevencijos priemones.**

SFPO ir TSPO turėtų skirti ypač daug dėmesio darbuotojų supažindinimui su PP / TF prevencijos reikalavimais ir PP / TF rizikų valdymu, taip pat darbuotojų mokymui atpažinti veiksmus, kurie gali būti susiję su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu.